27.11.2018

LiV@eduskunta.fi

ASIA: FINNET-LIITTO RY:N LAUSUNTO KOSKIEN VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄÄ EDUSKUNNALLE KOMISSION EHDOTUKSESTA EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI VERKOSSA TAPAHTUVAN TERRORISTISEN SISÄLLÖN LEVITTÄMISEN ESTÄMISESTÄ (U 98/2018 VP)

Finnet-liitto ry (jäljempänä ”Finnet”) kiittää liikenne- ja viestintävaliokuntaa (jäljempänä ”LiV”) mahdollisuudesta lausunnon antamiseen otsikkoasiassa.

Selvyyden vuoksi tämä lausunto annetaan Finnetin ja sen kaikkien jäsenyhtiöiden puolesta:

> Blue Lake Communications Oy, Eurajoen Puhelin Osuuskunta, FNE-Finland Oy, Härkätien Puhelin Oy, ICT Elmo Oy, Ikaalisten-Parkanon Puhelin Osakeyhtiö, JAPO, Kainuun Puhelinosuuskunta, Kaisanet Oy, Karjaan Puhelin Oy, Kemiön Puhelin Oy, Laitilan Puhelin Osuuskunta, Lounea Oy, LPOnet Osk Anl, Länsilinkki Oy, Mariehamns Telefon Ab, MPY Palvelut Oyj, Paraisten Puhelin Oy, Pietarsaaren Seudun Puhelin Oy, Pohjois-Hämeen Puhelin Oy, Vakka-Suomen Puhelin Oy, Viria Oyj ja Ålands Telefonandelslag.

Finnet kannattaa FiCom ry:n jäsenenä FiCom ry:n antamaa lausuntoa otsikkoasiassa.

Finnet pyytää LiV:iä lisäksi kiinnittämään huomiota Finnetin alla esittämiin seikkoihin.

1.Palveluntarjoajien resurssit suhteessa asetusehdotuksen vaatimuksiin

Finnetin käsityksen mukaan asetusehdotus toisi säilytyspalveluiden tarjoajille lähinnä kolmenlaisia velvollisuuksia: 1) terroristisen sisällön poistamisvelvollisuus toimivaltaisen viranomaisen poistamismääräyksen perusteella tunnin kuluessa poistamismääräyksen vastaanottamisesta, 2) terroristisen sisällön mahdollinen poistaminen tai siihen pääsyn estäminen sisältöä koskevan toimivaltaisen viranomaisen tai asiaankuuluvan unionin elimen lähettämän ilmoituksen perusteella sekä 3) ennakoivien toimenpiteiden toteuttamisvelvollisuus palvelujen suojaamiseksi terroristisen sisällön levittämiseltä.

Nämä velvollisuudet kohdistuisivat samalla tavalla kaikkiin asetusehdotuksen mukaisiin säilytyspalveluiden tarjoajiin. Valtioneuvosto toteaa kirjelmässään, että ”Laittoman verkkosisällön tuloksellinen torjuminen edellyttää toimia niin suurilta kuin pieniltä toimijoilta, minkä vuoksi on tärkeää, että asetus koskisi myös pieniä toimijoita, jotta laiton sisältö ei siirry niihin. Pieniä toimijoita tulisi voida tukea asetuksen täytäntöönpanossa”.

Finnetin käsityksen mukaan asetusehdotuksen mukainen velvollisuus, jonka perusteella myös pienemmän toimijan, joka tarjoaa asetusehdotuksen mukaisia säilytyspalveluita, pitäisi torjua terroristista sisältöä tulkitsemalla mm. eri kansallisten toimivaltaisten viranomaisten poistamismääräyksiä ja ilmoituksia sekä toteuttaa asetusehdotuksen tarkoittamia ennakoivia toimenpiteitä, on käytännössä mahdotonta toteuttaa suhteessa tällaisen säilytyspalveluiden tarjoajien käytettävissä oleviin resursseihin. Tätä epäsuhtaa on vaikea saada paikatuksi millään valtion antamalla tuella, ellei kyse ole siitä, että valtion rahoituksella voitaisiin jokaiseen yritykseen palkata terroristisen sisällön poistamisen asiantuntija.

2. Ristiriita sähkökauppadirektiivin kanssa

Valtioneuvoston kirjelmässä viitataan EU:n komissioon, jonka mukaan asetuksen tarkoituksena ei olisi vaikuttaa sähköistä kaupankäyntiä koskevan direktiivin (2000/31/EY) 14 artiklan soveltamiseen ja että komission mukaan kansallisten viranomaisten päätös määrätä oikeasuhteisia ja erityisiä ennakoivia toimenpiteitä ei periaatteessa saisi johtaa siihen, että jäsenvaltioille asetetaan yleinen valvontavelvoite, sellaisena kuin se määritellään direktiivin 2000/31/EY 15 artiklan 1 kohdassa. Komissio kuitenkin toteaa, että koska terroristisen sisällön levittämiseen liittyy erityisen vakavia riskejä, asetusehdotuksen mukaiset päätökset voivat poikkeuksellisesti poiketa tästä EU:n periaatteesta.

Finnetin käsityksen mukaan asetusehdotuksen 6 artiklan mukaisten ennakoivien toimenpiteiden asettaminen olisi ristiriidassa direktiivin 2000/31/EY 15 artiklan 1 kohdan kanssa ja ko. artiklan mukaisilla velvollisuuksilla nimenomaan tuotaisiin säilytyspalveluiden tarjoajille yleinen valvontavelvoite.

FINNET-LIITTO

27.11.2018

LiV@eduskunta.fi

3. Asetusehdotuksen järkevöittäminen

Vaikka asetusehdotuksen tarkoitus sinällään on hyvä, Finnetin mielestä sähkökauppadirektiivin 14 artiklassa ja sen kansallisesti implementoiduissa säädöksissä, ennen kaikkea sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 184 §:ssä, kuvataan jo riittävällä tavalla säilytyspalvelun tarjoajan velvollisuudet muun muassa terroristisen sisällön torjumista koskien. Lisäksi sähkökauppadirektiivin 15 artiklassa luodaan puitteet sille, millä tavalla nyt käsillä olevaa asetusehdotusta pitäisi uudistaa.

Finnetin mielestä asetusehdotusta pitäisi muuttaa merkittävästi siten, että sen rooli muuttuisi sähkökauppadirektiivin em. artiklojen mukaiseksi ja niiden mukaista toimintaa tukevaksi sen sijaan, että asetusehdotuksella käveltäisiin sähkökauppadirektiivissä sovittujen periaatteiden yli. Finnetin mielestä asetusehdotus olisi parempi toteuttaa komission suosituksena tai vaihtoehtoisesti asetusehdotuksesta tulisi tehdä lähinnä viranomaisten välistä toimintaa sääntelevä instrumentti.

Mikäli päädyttäisiin jälkimmäiseen vaihtoehtoon, asetuksella säädettäisiin tällöin lähinnä siitä, että jonkin jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen huomatessa terroristista sisältöä jonkin säilytyspalvelun tarjoajan palvelussa, se voisi ottaa yhteyttä säilytyspalvelun tarjoajan maan kansalliseen viranomaiseen, jonka velvollisuutena olisi välittää määrämuotoinen poistamismääräys ko. säilytyspalvelun tarjoajalle ja että tällä säilytyspalvelun tarjoajalla olisi tällöin sähkökauppadirektiivin mukainen velvollisuus ao. sisällön poistamiseen siinä aikataulussa, mikä sähkökauppadirektiivin artiklassa 14 on kuvattu. Tällaisella menettelyllä vältettäisiin myös se, että säilytyspalvelun tarjoajan pitäisi tulkinta eri jäsenvaltioista tulevien toimivaltaisten viranomaisten poistamismääräyksiä.

Sen lisäksi asetusehdotuksen 6 artiklan mukaisia ennakoivia menettelyjä ei tulisi soveltaa lainkaan – säilytyspalvelun tarjoajalle ei tulisi tuoda mitään vastuuta suorittaa ennakoivia toimenpiteitä palvelujensa suojaamiseksi terroristisen sisällön levittämiseltä. On kuitenkin syytä huomata, että edelleen sähkökauppadirektiivin 16 artiklan mukaan muun muassa toimialajärjestöt sekä ammattiala- ja kuluttajajärjestöt tai –organisaatiot voisivat itse laatia yhteisön tason käytännesääntöjä, joiden tavoitteena on myötävaikuttaa esimerkiksi artiklojen 14 ja 15 asianmukaiseen soveltamiseen. Tällöin kuitenkin käytännesääntöjä loisi ao. teollisuus itse eikä niitä saneltaisi alan toimijoille EU:n toimesta, jolloin näissä käytännesäännöissä voitaisiin todennäköisesti paremmin ottaa huomioon myös yritysten käytettävissä olevat resurssit.

4. Valtioneuvoston kannasta

Valtioneuvoston kannassa on esitetty monia hyviä ajatuksia siitä, miten asetusehdotusta pitäisi uudistaa – kuten kirjelmässä oleva mainita siitä, että tunnin poistamismääräaika saattaisi muodostua kohtuuttomaksi taakaksi pienemmille toimijoille - ja Finnet on suurimmasta osasta niistä samaa mieltä. Finnetin mielestä asetusehdotus ei kuitenkaan miltään osin saisi olla ristiriidassa sähkökauppadirektiivin kanssa eikä siinä tulisi säätää uudestaan niistä asioista, jotka sähkökauppadirektiivissä on jo säädetty, kun taas valtioneuvoston näkemyksessä korostetaan ainakin nimenomaisesti vain sitä, että valtioneuvosto pitää tärkeänä lähtökohtana sähkökauppadirektiivin 14 artiklan noudattamista.

Helsingissä 27.11.2018,

FINNET-LIITTO RY

Marko Vuorinen
Lakiasiainjohtaja
Finnet-liitto ry